

Vonkajší tlak na prokuratúru je varovaním pre právny štát

16.9.2026 - | Verejný ochranca práv

So znepokojením sledujem vyjadrenia predstaviteľov výkonnej a zákonodarnej moci voči Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky a jej predstaviteľom.

Kritika rozhodnutí ktoréhokolvek orgánu verejnej moci je v demokratickej spoločnosti legitímna. Vonkajší tlak na ústavný orgán preto, že jeho postoje alebo rozhodnutia nezodpovedajú predstavám výkonnej moci, však za legitímny považovať nemožno.

Pripomínam, že prokuratúra nie je podriadená vláde. Ústava Slovenskej republiky upravuje jej postavenie v ôsmej hlave, pričom podľa čl. 149 chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu.

Ústavný súd SR zároveň vo svojej judikatúre konštatoval, že prokuratúra nie je súčasťou výkonnej moci, ale osobitným ústavným orgánom právnej ochrany.

Ako verejný ochranca práv považujem za potrebné pripomenúť jednoduchý princíp: ústavné orgány ochrany práva majú slúžiť právu.

Aj ja ako verejný ochranca práv požívam ústavne garantovanú nezávislosť. Zo skúsenosti počas môjho štvorročného mandátu viem, aká významná táto nezávislosť je. Ústavne garantovaná nezávislosť mi umožňuje konať slobodne, bez tlaku výkonnej moci, politických záujmov či verejnej mienky. Umožňuje mi konať len na základe faktov, ľudskoprávných štandardov a morálneho kompasu.

Žiadna zložka štátnej moci nemôže očakávať, že prokuratúra, verejný ochranca práv, súdy či ďalšie nezávislé ústavné inštitúcie budú konať podľa jej predstáv.

Rešpekt k ich ústavnému postaveniu musí platiť práve vtedy, keď sú ich rozhodnutia pre iné zložky moci nepohodlné.

Právny štát totiž nechránime iba vtedy, keď nám jeho inštitúcie vyhovujú. Jeho skutočnou skúškou je, či ich dokážeme rešpektovať aj vtedy, keď hovoria alebo rozhodujú inak, než by si iná zložka moci želala.

<https://vop.gov.sk/vonkajsi-tlak-na-prokuraturu-je-varovanim-pre-pravny-stat>